Toelichting/achtergrondinformatie bij nieuw in te voeren plasticheffing

In het Hoofdlijnenakkoord van het demissionair kabinet werd een nieuwe plasticheffing voorgesteld die jaarlijks vanaf 2028 €567 miljoen aan belastinginkomsten zou moeten gaan binnenbrengen en die de circulariteit van plastic zou moeten bevorderen. Na het uitvoeren van een impact-analyse bleek dat deze heffing op fossiele polymerenproductie tot het risico op een ongewenste verplaatsing van plasticproductie naar het buitenland zou leiden. Als alternatief werd vervolgens gekeken naar het invoeren van een heffing op plastic verpakkingen. Maar deze werd politiek onwenselijk verklaard doordat hierdoor de prijzen voor boodschappen zouden stijgen. Daarop werd – zonder impact-analyse uit te voeren – het beoogde bedrag voorlopig ingeboekt op restafvalverwerking.

De €567 miljoen is in de Voorjaarsnota opgenomen en beoogd om geïnd te worden via verschillende methodieken:

- €125 miljoen door enkele aanpassingen aan de huidige afvalstoffenbelasting (ASB):
    - de creditering van de ASB op de recycling van bodemas vervalt (in-uit-methode);
    - de vrijstelling van ASB op de verbranding van waterzuiveringsslib in een afvalenergiecentrale vervalt;
    - het ASB-tarief op het storten van ontheffingsafval wordt verhoogd.
- €275 miljoen via de nationale CO_2-heffing op restafvalverwerking:
    - De inkomsten uit de CO_2-heffing die het Klimaatfonds zou voorzien van gelden voor verduurzaming van de industrie komen niet langer ten goede aan verduurzaming maar worden ‘teruggesluisd’ als belastinginkomsten;
    - De CO_2-heffing op afval krijgt een AVI-correctiefactor waarmee de opgave wordt opgekrikt van 35% CO_2-reductie in 2030 naar 80% CO_2-reductie. Hier staat tegenover dat de overige industrie meer tijd krijgt om hun oorspronkelijke CO_2-reductie-opgave te realiseren omdat verduurzamingsalternatieven nog niet voorhanden zijn.
- €167 miljoen via extra aanscherpingen:
    - Een extra aanscherping van de AVI-correctiefactor waardoor 100% CO_2-reductie moet worden gerealiseerd en het CO_2-tarief per teveel uitgestoten CO_2 bijna wordt verdubbeld van €152 naar €295 (alleen voor afvalverwerking, niet voor de overige industrie);
    - Een algehele verhoging van de ASB;
    - Deze aanscherping van de CO_2-heffing en algemene verhoging van de ASB moeten leiden tot de volgende aanvullende belastinginkomsten:2027 €33 miljoen, 2028 €96 miljoen, 2029 €139 miljoen en 2030 €166 miljoen en structureel €167 miljoen;
    - Indien de €567 miljoen niet binnenkomt (bv. doordat we meer recyclen, meer afval exporteren of CO_2-uitstoot gaan afvangen) dan is de verwachting dat de ASB verder verhoogd wordt om aan de taakopgave van €567 miljoen te blijven komen.

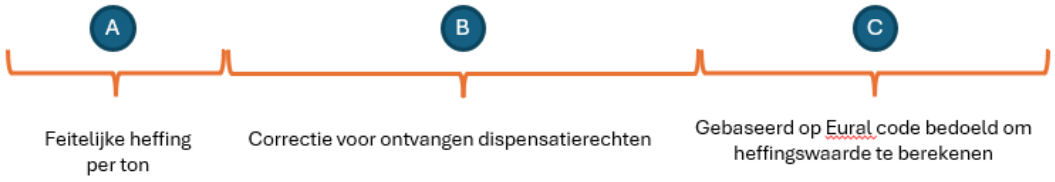
Het invoeren van deze heffingen leidt tot hogere kosten voor de burger, het verplaatsen van recycling en afvalverwerking naar het buitenland en het uitblijven van investeringen in verduurzaming. Veel partijen hebben inmiddels het kabinet opgeroepen om deze heffing niet bij onze sector te innen, waaronder Vereniging Afvalbedrijven, NVRD, Plastic Tafel, FNV, VNO-NCW, etc.

De VNG heeft zich voor zover wij weten nog niet geuit, afgezien van een brief vanuit de vier grote steden naar Minister Hermans waarin de steden oproepen de €567 miljoen elders te halen. Deze oproepen hebben het kabinet doen besluiten ook een impact-analyse uit te laten voeren op de invoering van deze €567 miljoen op de afvalsector. De uitkomsten worden eind augustus verwacht. Daarnaast heeft de Tweede Kamer een motie aangenomen waarin is besloten de nationale CO_2-heffing op de industrie (waar afvalenergiecentrales ook onder vallen) in te trekken. Er wordt verwacht dat met Prinsjesdag duidelijk wordt wat dit alles gaat betekenen voor de plasticheffing.

Conform de contracten zullen de uiteindelijke heffingen in rekening worden gebracht bij gemeenten. Indien de CO_2-heffing overeind blijft dan wordt deze heffing 1 op 1 doorgelegd op basis van de generieke formule met indien van toepassing een correctie voor nascheiding:

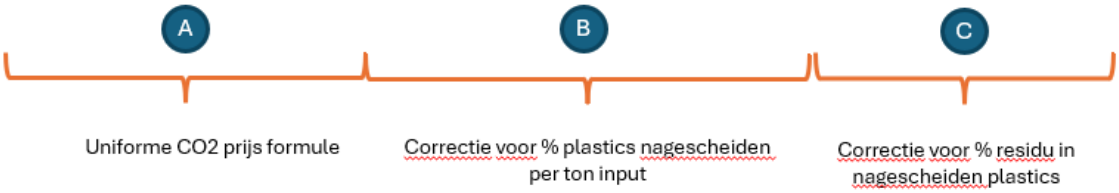
- De generieke CO_2-doorbelastingsformule voor afval dat niet wordt nagescheiden is:

$$CO2\ doorbelasting\ EUR\ Ton\ afval = (CO2\ heffing - EU\ ETS) * \big(1 - (Benchmark * Nationale\ reductie\ factor)\big) * Emissie\ Factor * Fossiele\ content$$

- De formule voor afval waarbij plastic wel wordt nagescheiden is:

$$CO2\ doorbelasting\ EUR\ Ton\ afval = Generieke\ CO2\ doorbelastingsformule * (1 - (\%\ plastic\ nascheiding\ per\ ton\ input * \%\ gemiddelde\ kwaliteit))$$

Hierbij een toelichting:

- De Europese Commissie besluit in 2026/2027 of alle afvalenergiecentrales in de Europese Unie gaan vallen onder EU-ETS. Lidstaten mogen naar verwachting zelf bepalen of zij in 2028, 2029, 2030 of 2031 hun AEC's onder EU-ETS gaan laten vallen. Volgens de Nederlandse wetgeving dient de EU-ETS betaling afgetrokken te worden van de nationale CO_2-heffing (m.a.w. de nationale heffing zal worden verminderd met EU-ETS heffing). De EU-ETS zal apart in rekening gebracht worden bij gemeenten;
- De benchmark is de historische emissie van een afvalenergiecentrale die als uitgangspunt geldt en door de Nationale Emissie Autoriteit is gecontroleerd;
- De nationale reductie factor is de jaarlijkse verlaging in dispensatierechten. Hoe lager de reductie factor hoe meer tonnen CO_2-uitstoot in aanmerking komen voor de CO_2-heffing. Aan de generieke formule is dit voorjaar ook nog een AVI-factor toegevoegd waardoor er 100 % CO_2-reductie moet worden gerealiseerd. Deze factor staat nog niet in bovenstaande formule vermeld.

- Per afvalcategorie is door de Nationale Emissie Autoriteit (met Rijkswaterstaat) bepaald welk deel van het afval tot fossiele CO_2-uitstoot leidt (en welk deel biogeen van oorsprong is). Alleen het fossiele deel is belast. Dit is een generiek getal voor al het stedelijk afval;
- Als er wordt nagescheiden dan zal dit volume van de CO_2-heffing worden afgetrokken. Het feit dat nagescheiden plastic een veel hogere fossiele inhoud heeft dan het gemiddeld stedelijk afval wordt niet gehonoreerd door de Nationale Emissie Autoriteit. Afvalbedrijven zijn verplicht om voor nagescheiden plastic de emissiefactor van stedelijk afval te gebruiken.

Indien de plannen uit de Voorjaarsnota doorgaan dan kunt u in uw begroting voorlopig rekening houden met de volgende heffingen voor 2026:

- afvalstoffenbelasting van €39,71 plus indexatie per ton huishoudelijk restafval (waarbij de creditering voor bodemas mogelijk al vervalt, anders vanaf 2028);
- nationale CO_2-heffing van ca. €5 per ton huishoudelijk restafval.
- totaal: ca. €46 per ton huishoudelijk restafval.

De nationale CO_2-heffing huishoudelijk restafval voor 2027 is naar verwachting ca. €16 per ton. De heffingen lopen sterk op vanaf 2027 naar in totaal circa €150 per ton afval in 2030 en €190 per ton afval in 2033. Er zijn echter nog veel onduidelijkheden en onzekerheden, waardoor wij u alleen kunnen informeren op basis van onze huidige inzichten en verwachtingen.